

Ошла Ва

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислон КАРИМОВ

Жамият

11 (1318)-сон 15 март 2017 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Бугун кураги ерга тегма-
ган паҳлавону, олимпиада
чўққиларини забт этаёт-
ган чемпионлар, жаҳон
саҳналарида миллий санъ-
атимизни намоён этаёт-
ган ўзбек фарзандлари
ҳам дунёнинг қайси юрти-
га бормасинлар, миллий
матоларимиз қўшилган
кийим кийиб, ўзбек деган
номни янада шарафлаб,
қадрини баланд тутиб
қайтмоқда.

4-бетда

Ушбу сонда:

3-бетда

ТАРОЗИНГИЗ ТЎҒРИМИ,
ТЕРМИНАЛИНГИЗ ИШЛАЙДИМИ?

5-бетда

ЭЗГУЛИК ВА САХОВАТ НАМОЙИШИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг жорий йил 28 февралдаги “2017 йилги Наврўз умумхалқ байрами-га тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида”ги қарори ижроси доирасида 11-12 март кунлари мамлакатимизда умумхалқ хайрия ҳашари бўлиб ўтди.

Ушбу тадбир олдида юртимиздаги барча ташкилот, корхона ва муассасаларда ҳашарни уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Хайрия ҳашарида 22 миллиондан зиёд ҳамюртларимиз иштирок этди.

Кўпнинг иши унумли деганларидек, шу кунлари 48 минг гектардан ортиқ майдон ободонлаштирилди; 32,3 минг километр узунликдаги ариқ-зовурлар тозаланди; 9 мингдан ортиқ қабристон ва 800 зиёратгоҳ тартибга келтирилди; 13 миллион туп манзарали, 11 миллион тупдан зиёд мева дарахт кўчатлари ва 17 миллион дона гул кучати ўтказилди.

Мамлакатимиз бўйича маҳаллаларда 126 ижтимоий объектлар, жумладан, 36 маҳалла идораси, маҳалла гузарлари, 5 та болалар спорт майдончаси, 126 савдо ва маиший хизмат кўрсатиш нуқтаси, 6 та ишлаб чиқариш цехи фойдаланишга топширилди.

Ҳашар нафақат юртни, балки кўнгилларни-да обод қилишга қаратилган миллий қадриятимиздир. Шу кунлари уруш ва меҳнат fronti фахрийлари, ёлғиз қариялар, боқувчисини йўқотган, кам таъминланган oilаларнинг ҳолидан хабар олиниб, улarga моддий ва маънавий кўмак берилди.

Маҳаллалар фаоллари ва нурунийлар, ўқувчи ва талабалар, хусусий уй-жой мулкдорлар ширкатлари ишхидимлари, касаба уюшмалари фаоллари, фермер хўжаликлари ва хусусий тадбиркорлик сектори вакиллари, давлат ва жамоат ташкилотлари хидимлари ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида фаол иштирок этди.

Бунёдкорлик, меҳр-окибат ва ҳамжиҳатлик гоёларини ўзида мужассам этган умумхалқ хайрия ҳашари кунлари мамлакатимиз бўйлаб қанчадан-қанча манзиллар, кўнгиллар обод бўлди.

Арофат УМАРОВА,
“Маҳалла” хайрия жамоат фонди
республика бошқаруви
матбуот котиби

ОНА ЮРТНИНГ ОНА ҚИЗЛАРИ

ЗИММАМИЗДАГИ МАСЪУЛИЯТ ОРТДИ

Азиза ИДИЕВА, Бухоро иқтисодиёт ва банк колледжнинг 1-босқич ўқувчиси:

— Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 3 мартдаги қарорига кўра бир гуруҳ иқтидорли қизлар сафидан мен ҳам Зулфия номидаги Давлат мукофотида сазовор бўлганимдан жуда бахтиёрман.

Мамлакатимизда ёшларнинг спорт билан шуғулланишига айнақча, қизлар спортига қаратилаётган алоҳида эътибор туфайли бадий гимнастика йўналишида Тошкент шаҳрида ўтказилаётган "Мовий гўлбаз" ҳалқаро турнирида "Олимпия умидлари" Республика турнирида бир неча йиллардан бери голиблар ва совриндорлар сафидан жой олаётганим, 2015 йилда Наманган шаҳрида бўлиб ўтган "Ёшлар чемпионати"даги, 2016 йил Самарқанд шаҳрида ўтказилган Ўзбекистон кубогидagi ютуқларим туфайли бугун мана шундай юксак эътирофга мушарраф бўлдим.

Мукофотни Президентимизнинг қўлидан қабул қилганимиз барчамизга ўзгача гуруҳ бағишлади. Шу билан бирга зиммамизга улкан масъулият юклади. Бизга билдирилган юксак ишонччи оқлаш учун келгусида янада салмоқли ютуқларни қўлга киритишимиз керак. Ушбу мукофот бу йўлда бизга ўзгача ғайрат, куч-қувват бағишлайди. Қувончимнинг чеки йўқ. Ота-онамга, бадий гимнастика сирларини ўргатиб, шу даражага етишимизга сабаб бўлган устозим Рима Хохловага миннатдорлик билдираман.

УШБУ МУКОФОТГА МУНОСИБ БЎЛАМАН

Нигина АБДУРАЗЗОҚОВА, Жиззах санъат коллежи 3-босқич ўқувчиси:

— Бугун мен энг бахтли қизлардан бириман, дасам муболага бўлмайди. Болалигимдан Зулфияхонимга ўхшашни, улардек ватанпарвар бўлишни орзу қилардим. Ҳар бир инсонга Яратган ўзига хос қобилият инъом этар экан. Менинг қалбимда тасвирий санъатга муҳаббат кучли. Шу йўналишда кўп ютуқларга эришдим.

2014 йил Ўзбекистон бадий ижодкорлар уюшмаси томонидан таъсис этилган "Тасвирий санъат фестивали"да олтин медални қўлга киритган эдим. Уша йили "Қамолот" ЁИХ томонидан ўтказилган "Юрт қолажаги" иқтидорли ёшлар танловининг Республика босқичида "Тасвирий ва амалий санъат" йўналишида голиб бўлдим. Вилоят ва республикамиз миқёсида ўтказилган кўргазмаларда қатнашдим.

Президентимиз қўлидан Зулфия номидаги Давлат мукофотини қабул қилаётганимда, онамнинг номи ҳам тилга олинганда, онажонимнинг кўзидаги қувончини кўриб юрагим тўлқинланиб кетди. Ота-онасига, эл-юртига муносиб

фарзанд бўлиш, уларнинг кўзида фахр-ифтихор хиссини туйиш ҳар бир ўғил-қиз учун чинакам бахт, деб ўйлайман. Буюк шахслар ижоди ва фаолиятини китобларда ўқиб ўрганмоқ нақадар мароқли бўлганидек, улар вояга етган заминда ўсиб-ўлғаймоқ кишига бошқача завқ ва илҳом бахш этишини ўшанда ҳис этдим.

Мукофот бизни янада олдинга интилишга, янги марраларни забт этишга ундайди. Мен мустақил Ўзбекистон фарзанди эканлигимдан фахрланаман. Ушбу мукофотга муносиб бўламан, юртимнинг довуғини, гўзаллигини дунёга тараннум этаман.

Умида АДIZОВА тайёрлади.

ИШТИХОННИНГ ИФТИХОРИ

Ўшанда Дилдора олтинчи синфда ўқирди. Синф раҳбари, ўқувчиларнинг дарсларда қатнашиши, танловларда иштирок этиб, жамоат ишларида фаоллигини алоҳида балл қўйиб белгилаб боришни унга топширади. Дилдора вазифага масъулият билан киришади ва синф сардори сифатида ҳар бир ўқувчининг дарсдаги иштирокини назорат қилади, кунлик баллар йиғила бошлади.

Ўқитувчи шу баллар асосида ойлик ҳисобот тайёрлаб, ҳар сафар ота-оналар йиғилишида эълон қилар эди. Бундай усул ўқувчиларнинг ўз устида кўпроқ ишлашига туртки бўлибгина қолмай, давомат, тартиб-интизомга ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Дилдоранинг тиришқоқ, интилувчанлигига ўқитувчиси — Шухрат Хўжаназаров яна бир қарра амин бўлди. Унинг математика фанига қизиқишини кўриб, у билан алоҳида шуғуллана бошлади. Дарслардан сўнг математика фани бўйича тўғарак иши мунтазам йўлга қўйилди. Болаларда тўғарак машғулотларига қизиқиш кўнайки. Кўп ўтмай бу ўз меvasини берди.

Самарқанд вилояти, Иштихон туманидаги 1-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабининг 9-синф ўқувчиси Дилдора Ўроқова 2015 йилда математика фани бўйича Билимлар беллашувининг республика босқичида 2-даражали диплом билан тақдирланди. 2016 йилда эса билимлар беллашувининг республика босқичида яхши натижани қўлга киритди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига кўра Дилдора Ўроқова таълим йўналишида Зулфия номидаги Давлат мукофотида сазовор бўлди.

— Математикани яхши ўрганган ўқувчи бошқа фанларни ҳам осон ўзлаштиришига кўп гувоҳ бўлганман, — дейди 1-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, халқ таълими аълочиси Шухрат Хўжаназаров. — Шунинг учун Дилдора барча фанлардан аъло баҳога ўқийди. Кўпчилик ўқувчилар беллашувларда қатнашиб, муваффақиятга эришган, уларда ўзини бироз эркин қўйиш ҳолати кузатилади. Лекин Дилдора ундайлар тоифасига кирмайди. Маълум бир натижага эришгандан кейин ҳам тиришқоқлик билан билим олишда давом этади. Фанга нисбатан ижодий ёндашуви кўриб, бир неча бор қуйи синфларда машғулот ўтишига йўл қўйиб берганман. Баъзи масалаларга шу ёшдаги ўқувчиларга мос тарзда ечим тоғганини қузатиб, ундаги билимга чанқоқлик шунчаки ҳавас эмас экан, деган ҳулосага келганман.

— Қизим юксак мукофотни шахсан Президентимиз қўлидан олганини кўриб, кўзимга ёш келди, — дейди Дилдоранинг онаси Дилором Йўлдошева. — Қизларига юксак мукофотлар топширилаётган, уларнинг кичик ютуқларини катта-катта тантаналарда рағбатлантирилаётган юртда яшаётганимдан фахрландим. Қизимнинг ютуқлари замирида устозининг беиннат хизмати бор, деб ўйлайман. Фарзандларимизга яратилаётган шароитлар учун давлатимиздан жудаям миннатдорман.

Гулрух МЎМИНОВА

ИНГЛИЗЧА СЎЗЛАШАЁТГАН КИЧКИНТОЙЛАР

Болажонларнинг келажакда илмли, салоҳиятли, баркамол улғайишида айнақча, мактабгача таълим муассасаларининг алоҳида ўрни бор.

Наманган шаҳрида фаолият юритаётган "Ширинтой беғубор болажон" номли мактабгача таълим муассасасини бугун нафақат "Чорсу" маҳалласида, балки вилоятда ҳам яхши билишади. 205 нафар болани қамраб олган мазкур муассасада болажонларнинг интеллектуал салоҳиятини ривожлантириш, истеъдодларини эрта илғаб, ўзлари қизиққан йўналишда тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилади.

— 2007 йилда уч нафар бола билан иш бошлаганим, — дейди муассаса раҳбари, "Халқ таълими аълочиси" нишони соҳибаси Раънохон опа Муҳаммадиева. — Аста-секин ота-оналарнинг ишончини қозондик. Илк қалдирғочларимиз бугун мактабларни тамомлаб, коллеж ва лицейларга қадам қўйишди. Муассасамизда тўрт нафар олий маълумотли филолог,

ўн нафар олий маълумотли педагог-ўқитувчи, 13 нафар касб-хунар коллежини тамомлаган тарбиячиларимиз фаолият юритмоқда. Болалар билан инглиз ва рус тилларида машғулотлар олиб борилса-да, уларни миллий кадриятларимиз руҳида тарбиялаймиз.

Бугунги кунда Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида юртимизда мактабгача таълим му-

ассасаларига алоҳида эътибор қаратилаётгани жуда қувонарли. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида болаларнинг ҳар томонлама интеллектуал, эстетик ва жисмоний ривожланиши учун мактабгача таълим муассасаларидаги шарт-шароитларни тубдан яхшилаш, мактабгача таълим муас-

сасалари тармоғини кенгайтириш, болаларнинг мактабгача таълим билан қамраб олинишига жиддий эътибор қаратилгани шу соҳада хизмат қилаётган барча ҳамкасбларимиз зиммасига катта масъулият юклайди.

Муассасани айланамиз. Машғулотлар учун барча шароитлар муҳайё. Болажонларнинг кўзлари тийрак, сўзлари бурро. Ўзбекона хонадонда тугилиб, ҳали мактабга бормай туриб, инглиз тилида бурро-бурро гапираётган қорақўлларга ҳавасингиз келади. Тиниб-тинчимас Раънохон опа Муҳаммадиева ота-оналарнинг талаб ва тақлифлари асосида мазкур муассасани кенгайтириб, бошланғич синфлар мактабини ҳам ташкил этган.

Халқимиз ёшлиқда олинган билимни тошга ўйилган нақшга қиёспайди. Муассасадан қайтар эканмиз, бу ерда тарбияланаётган болалар эрта бир кун жамиятимизнинг турли соҳаларида энг керакли мутахассислар бўлиб улғайиши шубҳасиз, деган ишонч кўнглимизни ёритди.

Дилшод РУСТАМОВ

ҲАР БИР ОИЛА ЭЪТИБОРДА

Хонадонлардаги ижтимоий-иқтисодий ва маънавий муҳитни ўрганиш жараёнида туғилган хулосалар

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузасида белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган республика ишчи гуруҳи аъзолари томонидан Наманган вилоятининг туман ва шаҳарларида тизимли равишда иш олиб борилмоқда.

Шу кунгача вилоятдаги 693 маҳалла фуқаролар йиғинларидаги 196 мингдан ортиқ хонадоннинг ижтимоий-иқтисодий, маънавий ҳолати ўрганилди. Мулоқотлар давомида аниқланган 8420 муаммонинг 6071 таси жойида ҳал этилди.

Бўлар шунчаки рақамлар эмас, ҳар бир рақам ортда бир инсон тақдири бор. Шу боис ичини куйдириб турган муаммолари ҳал бўлаётган минглаб ҳаётларимизнинг давлат идораларига бўлган ишончи ортмоқда.

Чўст туманининг Қайрма маҳалласи ахли анчадан бўён тоза ичимлик суви муаммосидан қийналар, сувни икки қишлоқ наридан ташиб келтиришар эди. Бу муаммо туман "Сувқола" қорхонаси томонидан ижобий ҳал этилди.

Қорақўрғон, Яккабулоқ, Дўстлик, Камарсада, Қўйи Карнон, Садача, Қоракана, Мустиқиллик, Қизилтепа, Бирлик, Деҳқонобод, Қалъаи поён маҳаллаларида яшовчи ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларга фуқаролар йиғинлари ҳамда "Маҳалла" ҳайрия жамоат фонди туман бўлими томонидан моддий ёрдам берилди. Ўнлаб хонадонлар суолтирилган газ билан таъминланди.

Ишчи гуруҳи Наманган туманидаги "Гулдилов" ҚВПнинг ички дорихонаси умумий ҳолати ва дори-дармонларнинг сақланишидан қониқмади. Аниқланган камчиликлар туман тиббиёт бирлашмаси раҳбари ва врачлик пункти мудири иштирокида жойида бартараф этилди.

Тумандаги 1- ва 6-мактабгача таълим муассасалари бугунги ҳолати ҳам талабга жавоб бермайдиган. Ҳар икки муассаса яроқсиз аҳволга келиб қолган. Бу ҳусусда вилоят халқ таълими бошқармасига тақлиф тайёрлаб, тақдим этилди. Жорий йил сўнггига қадар муассасалар янгидан бунёд этилади.

– Болаликдан 1-гуруҳ ногирони-ман, – дейди Норин тумани Хўжабод

маҳалласида яшовчи Илҳомжон Собиров. – Уйимизга бир неча ташкилотлар раҳбарлари келишганида, уларга ноутбук ёки компьютерим бўлишини жуда-жуда хоҳлашимни айтдим. Орзуим бу қадар тез ушалишини кутмагандим. "НоринТЕКС" МЧЖ ҳомийлигида менга ноутбук совға қилишди. Энди мен ҳам тенгдошларим каби билимимни оширишим, интернет орқали турли танловларда иштирок этишим мумкин.

Мулоқотлар чоғида мазкур туманининг Тўда ҚФЙ Қўшариқ маҳалласи фуқаролари Тинчлик кўчасининг ёғин-сочинли кўнлардаги ҳолатидан шикоят қилишди. Шу куннинг эртасигаёқ туман йўл хўжалиги пудрат таъмирлаш-фойдаланиш қорхонаси томонидан 500 метрли кўчага шағал ётқизилди.

Хонадонда қорамол боқиш орқали оилавий шароитни яхшилашни ният қилган ўнлаб фуқаролар тумандаги банклар кўмаги билан 7 миллион сўмдан зиёд кредит маблағига эга бўлишди.

Уйчи туманида ҳам худди шундай истақда бўлган 150 нафардан зиёд фуқарога шу кунгача қорвачилик, паррандачилик, асаларчилик, иссиқхона ташкил этиш йўналишларида фаолият бошлашлари учун 630 миллион сўмга яқин кредитлар ажратилди.

Учқўрғон туманида оилавий тадбиркорлик билан шуғулланиш истагидаги 462 нафар фуқарога имтиёзли кредитлар ажратилди. Ўнлаб ёш оилалар намунавий лойиҳадаги арзон уй-жойларга эга бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазир ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Танзила Норбоева Наманган вилоятининг бир неча туманларида уйма-уй, хонадонда-хонадон юриб, аҳоли билан мулоқотда бўлди.

Уйчи туманининг Ўнҳаят шаҳарча фуқаролар йиғини Обод маҳалласида истиқомат қилувчи Абдурахмон ота Нўъмонов ҳам уч келинининг ишсиз эканидан, ўйлаб қўйган режаларини

амалга ошириш учун маблағ етишмаётганидан ташвишда эди. Ишчи гуруҳи бу оила аъзоларига томорқадан унумли фойдаланиш йўллари тушунтирди. Банк орқали 10 миллион сўм кредит ажратилгач, 4 сотих ерда иссиқхона ташкил этиш ишлари бошланиб кетди.

– Иссиқхонада лимон етиштироқчимиз, – дейди А.Нўъмонов. – Кўчатлар ҳосилга киргунга қадар уларнинг остида турли кўкатлар, редиска, бодиринг, помидор ва бошқа сабзавотларни парваришлаймиз. Оилаларимиз оғирини енгил қилаётган, инсонларга раҳмат.

Танзила Норбоева Учқўрғон туманида жорий йилда ишга туширилишни кўзда тутилаётган "UZTEX" енгил саноат қорхонасида бўлиб, замон талабига мос ва хос тарзда бунёд этилиб жиҳозланган цехлар, ишчилар учун яратилган шарт-шароитларни ўрганиб ва ҳавас қилса арзигулик иш ташкил этаётган қорхона раҳбарларига ўз миннатдорлигини билдирди.

Наманган шаҳри Уйчи кўчасида жойлашган 15-мактабга ташрифи чоғида ишчи гуруҳи аъзолари ёш авлодга сифатли таълим-тарбия бериш, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, касба йўналтириш бўйича ибратли ишлар амалга оширилаётганига гувоҳ бўлишди. Хотин-қизлар кўмитаси бошланғич ташкилоти иши ўрганилди. "Ораста қизлар" тўғараги аъзолари билан бўлган суҳбат

давомида фаол қизлар эришаётган ютуқлар эътироф этилди.

Вилоят ҳокимлиги мажлислар залида ишчи гуруҳи фаолияти натижалари таҳлил қилинди. Йиғилишда аҳоли билан яқиндан мулоқот қилиш тизими самарали йўлга қўйилгани таъкидлаб ўтилди.

– Ўрганишлар фақат оила муаммоларини ҳал этишгагина хизмат қилмаслиги керак, балки бу муаммоларни юзага келтирган сабабларни таҳлил қилиб, уларни бартараф этиш йўллари топишимиз лозим, – деди Бош вазир ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Танзила Норбоева. – Бугунги кун ҳар бир раҳбардан одамлардаги боқимандалик кайфиятини йўқотишни, оилдаги тиббий, ҳуқуқий маданиятни шакллантиришни талаб этаяпти. Ҳамкорликни кучайтириш, қатор мутасадди ташкилотлар, айниқса, фуқаролар йиғинлари раисларининг ҳушёрлигини ошириш билан камчиликларга ечим топа оламиз.

Оилалардаги ижтимоий-иқтисодий ва маънавий муҳитни ўрганиш йил бўйи давом этади. Аниқланган муаммоларни ҳал этишга масъул шахслар зиммасидаги масъулият ошса ошадик, асло сусаймайди. Демак, ўз номига муносиб тарзда жорий йил чин маънода инсон манфаатларига хизмат қилади.

Шахло ТОШБЕКОВА,
"Оила ва жамият" мухбири

Пойтахтимизнинг Миробод тумани Зиёнур маҳалласига йўл олдик. Маҳалла кўчаларининг тоза-озодалиги эътиборимизни тортиди. Наврўзга тайёргарлик кетаяпти.

Маҳалла идорасига кирганимизда шу ерда истиқомат қиладиган ота-боланинг можароси ҳал бўлаётгани устидан чиқдик. Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Маъмуржон Юсупов уларни яраштириб, уйларига кузатиб қўйгач, суҳбатга чоғланди.

– Зиёнур маҳалласида 3115 нафар аҳоли бўлиб, шулардан 250 хонадонга кириб баъзи муаммоларни ҳал қилишга эришдик, – дейди биз билан суҳбатда Маъмуржон ака. – Мана ҳозир гувоҳ бўлганингиз, оиланинг тинчи бузилган. Ота ўғай қизини чиқиштирмаяпти. Қизнинг эса борар жойи йўқ. Онаси ўтиб кетган. Шунинг учун ҳар иккалапарига ҳам яхшилаб тушунтириб, уларни муросага келтирдик.

Диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Мақсуда Пўлғатова, хотин-қизлар кўмитаси бошланғич ташкилоти раиси Раъно Жалолова, 31-мактабнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари Наргиза Турсунхўжаева, 2-оилавий поликлиника шифокори Захро Жумаева ҳамда маҳалла фаоллари билан бирга уйма-уй юришга киришдик.

...Қўйлик 2-мавзеси, 32-уй, 28-хонадонда яшовчи Валентина Филимонова яқинда 100 ёшни қаршилади. Унинг 2 қизи, 5 невараси, 8 нафар эваси бор. Онахон қизи билан яшаркан. Қўриниши тетик. Патронаж шифокор ва ҳамширалар, маҳалла фаоллари ундан доимо хабар олиб туришаркан.

“ЗИЁНУР”ДА БИР КҮН

Қўшни йўлакда Лаълихон Самидова бизни уйи оstonасида қарши олди. Турмуш ўртоғи Аҳад ака билан 2 қизни тарбиялаб, 7 набаиранинг бувижон ва буважониси эканидан масрурлиги шундоққина юз-кўзларидан билиниб турибди.

– 45 йил ўқитувчилик қилдим, – дейди онахон. – Мана энди дориламон кўнларни кўриб, шукрона айтиб ўтирибмиз-да, айланай!

...Бир чакиримча йўл юриб, 31-мактаб рўпарасидан чиқиб қолдик. Мактабга кирaverишда қатор машиналарга кўзимиз тушди. Наргиза Турсунхўжаева машиналар ота-оналарга тегишлилигини айтди. Дарс бошланганига бир соат бўлганига қарамай, ҳали ҳам мактаб йўлагига тизилиб турган бу уловлар болаларга ҳам, шу ерда яшовчи аҳоли учун ҳам нуқулалйлик тўғрисида аниқ, Мактаб ошхонасига кирдик. Ҳаммаёқ озода, покиза. Ошхона ходимлари оппоқ халатда бола-жонларга турли пиширқич ва таомлар тайёрлашмоқда.

489-болалар бoғчаси томон йўл олдик. Бoғча мудираси Шоира Бoбoжoнoвa бизни илиқ қарши олди. Бoғча йўлагига безаксимон тарзда дид билан ўрнатилган тандир-ўчоқ, супа, қудуқ, арава бу ерга ўзбекoна кўриниши бeриб турибди.

Бoғчада 362 нафар бола тарбияланади. Ҳаммаёқ озода. Муассасанинг сабзавотлар сақланадиган омборхонаси устига болалар уйнаши учун лабиринт уйингоҳи қурилиши бошлаб юборилибди. "Одатда ҳамма бoғчада омборхoнaнинг усти тепаликка ўхшаб туради. Биз эса

бунга бoшқача кўриниш бергимиз келди. Бу ишимизга Миробод тумани ҳoқимияти молия бўлими маблаг ажратди. Ишни энди бошладик. Ҳозирча темир устунларини ўрнатдик, холос", дейди бoғча мудираси.

Қўйлик 2-мавзеси, 24-уй, 22-хонадонда бўлдик. Оила соҳиби Ниғмат Мирзаев маҳалла "Нуронийлар" жамғармаси раиси экан. Бу оила маҳаллада намунали оилалардан бири бўлиб, 1 ўғил, 3 қизни тарбиялаб элга қўшишган. Ниғмат ака ва хонадон бекаси Рихси ая 14 нафар набаиранинг бувижон ва буважониси бўлиб ўтиришибди.

32-маҳсус болалар бoғчасида нутқиди нуқсонли бор болалар тарбияланади. Бoғча мудираси Нoдирa Турдиeвa жуда талабчан. Гуруҳ ва ошхoнaларнинг санитария ҳoлатлари билан танишдик. Болалар учун ҳамма шарoитлар яратилган.

Илгари катта йўлдан трамвай юрарди. Рельс олиб ташлангандан сўнг, йўл бир аҳволда эди. Уша куни шаҳар ҳoқимияти томонидан асфальт ётқизилаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Хуллас, маҳаллада яхши ўзгаришлар кўп. Муаммолар ҳам йўқ эмас. Маҳалла фаоллари, мутасадди ташкилотлар вакиллари билан ҳамкорликда ҳар бир хонадондан хабар олиб, аҳолининг турмуш тарзи, муаммоларнинг келиб чиқиш сабабларини таҳлил этиб, ечим топоқда.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА,
"Оила ва жамият" мухбири

Уйма-уй юриб...

Очиғини айтсам, миллий либосларимизнинг ишқибозиман. Айниқса, талабалик йилларимда атлас, адрас, шойи, беқасам сингари миллий матоларга замонавийлик ҳамда ёшлик қиёфаси уйғунлаштирилган либосларни кийиб ҳам роҳатланардим, ҳам чексиз ифтихор туйғусини ҳис этардим. Бундай ўзбекона кўринишмини майда ўрилган соч устида товланаётган ироқи дўппи безаган чоғлар кўп бўлган. Ҳатто пойтахти азимнинг катта саройларида бўлиб ўтадиган фестивал ва конференциялар, ижодий учрашуларда ҳам ушбу миллий қиёфамни тарқатмасликка интилардим. Бу эса пойтахтлик ҳамда бошқа вилоятлардан келган дуоналаримнинг ҳавасини келтирган, ҳатто улардан Фарғонадан миллий матолар юбориш учун буюртмалар олган кезларим ҳам кўп бўларди.

Аслида, мавқеимиз, касбимиздан қатъий назар ҳар биримиз миллийлик, ўзлик тимсоли — миллий либосларимизнинг тарбиятчи бўлишга ҳақли ва қодирмиз.

Шукри, ўзини ҳурматлаган, қалбидан "Ўзимизники, барибир ўзимизники-да!", деган ғурурни ўтказиб хотин-қизлар миллий либосларни асло тарқатишгани йўқ. Айниқса, сўнгги йилларда миллий матолар анча урф бўлди: адрас ва беқасам матоларидан қавилган камзул ва энгил пальтолар, атласу сатиндан тикилган либослар, шойи рўмоллар, баҳмалу ироқи дўппилар... Улар қизу жувонларни гўзаллаштирмай, нафислик ва салобат бермай қўймайди.

Шу ўринда ёши улугъ момоннинг сўзлари ёдимга келади. "Биз ёш бўлган пайтларда замоннинг зўр аёли ҳам оддий деҳқоннинг хотини ҳам атлас киярди. Ҳозир ҳам шундай. Атласнинг бағри жуда кенг-да!" Ҳайратланмай илож йўқ, момоннинг, айниқса, сўнгги таъкиди ҳайратимни оширади: "Атласнинг бағри кенг-да!" Чиндан ҳам, ўзбекнинг ўз матоси ўзидай бағрикенг, ўзидай очикқўнғил. Кийгүвчининг мавқеидан, жамиятдаги обрў-эътиборидан қатъи на-

нинг нафақат байрам ва тadbирларда, балки ўқув даргоҳига миллий либосда келиши, аввало, миллийлигимизга, эзгу қадриятларимизга ҳурмат белгисидир.

Бироқ, ҳозир ҳаёт илғор, замонавийлик, ўта маданийлашиш ўз кучини кўрсатапти. Бу ўз навбатида хотин-қизларимизнинг кийиниш ва пардоз услубига жиддий таъсирини ўтказмай қўйгани йўқ. Энди мушоҳада қилиб кўрайлик, биз ҳар қачон ҳам ўзлигимизни, ўз миллий қиёфамизни ҳурматлай олаётимизми? Айтайлик, халқимизнинг энг яхши кунларидан бири — тўй маросимларида аёлларимиз қандай кўринишда бўлишни афзал билаяптилар?

Яқинда тўйхона остонасида салобат тўкиб турган тўй эгасини кўриб, танимадим. Илтифоти ўзбек оймиларини эслатмаса, кўринишдан қайсидир хорик хонимига ўхшайди. Аллақандай тўр ва шивонлар осилган, ялтироқ тошларга кўмилган либоси, бўёқли сочиға уланган парик, айниқса, стилист-имижмейкерлар томонидан

Пардоз, қайси сабаб учун қилинмасин, ҳаммаша нафис ва ярашқили бўлиши керак", — дейди Фарғона шаҳридаги Анора гўзаллик салони раҳбари, стилист Анора Ҳомидова. — Айрим ҳамкасбларимиз бунини унутибгина қолмасдан, миқознинг ёши ва юзидagi айрим элементларни ҳисобга олмай, юз ва сочга беармон "ишлов" беришяпти. Бу яхши ният билан келган хотин-қизлар ишончига ва касбимизга ҳурматсизлик. Яна унутмаслигимиз лозимки, пардоз ҳаммаша либос билан уйғун келиши керак".

"Миллий матоларимизнинг сири ҳам, гўзаллиги ҳам ўзи билан. Мен бунга ўз меҳнат фаолиятим давомида деярли ҳар кун гувоҳ бўламан, — дейди қўштепалик моҳир чевар Шаҳодат Раҳмонова. — Чунки атлас, адрас, сатин, шойи сингари матолар ўзининг табиий нақшлари билан дунёга келади. Ҳатто уларга ортиқча безаклар, аксессуарлар билан ишлов беришнинг ҳам ҳождати йўқ. Фақат бичиш ва тикиш жараёнида нақшлар узвийлиги ва чизиклар бўйлаб мослигини эътиборга олсак, бўлгани. Миқозларим орасида миллий матолар қимматини яхши биладиганлари кўп. Ҳар қандай яхши кун, айниқса, тўй маросими, қолаверса, иш ва ўқишга кийиш мақсадида турфа хил миллий матолардан либос тикишга буюртма бергүвчи хотин-қизлар сафи кундан-кунга ортиб бораёпти".

Мулоҳаза учун мавзу

яшнаб турсалар, қандай гўзал! Мана энди, аёлига тикилиб тўймаётган тўйбоши тоғамизни, қизидан айланиб-ўрғилаётган кексалар роҳатини, айниқса, меҳмонларнинг ҳавасини кўринг.

Меҳмонларини ўзининг миллий қиёфаси, кийиниш маданияти билан ҳаваслантираётган, уларга ҳақиқий намуна бўлаётган тўйбоши аёлларимиз Фарғонамизда бисёр. Мен бир неча бор гувоҳ бўлган тўйларда ўзи бошчилик қилаётган тўйда қизу келинларига турли миллий матолардан либос кийдириб, гулдор рўмолни бежирим қилиб ўратган, ҳатто назирақизларнинг барчасига атлас қўйлакка эгиз ироқи

"СИЗНИ ТЎЙДА ТАНИМАДИМ!"

зар уни ихтиёр этганидан уялтириб қўймайди, уни гўё ўзининг бетакрор нақшлари бағрига олади. Номингдан айланай, ўзбегим! Ўзингдай қадим, ўзингдай мукаррам сенинг буюк қўлларинг кашф этган матолар.

Бугун кураги ерга тегмаган паҳлавону, олимпиада чўққиларини забт этаётган чемпионлар, жаҳон сахналарида миллий санъатимизни намойён этаётган ўзбек фарзандлари ҳам дунёнинг қайси юртига бормасинлар, миллий матомиз қўшилган кийим кийиб, ўзбек деган номни янада шарафлаб, қадрини баланд тутиб қайтапти. Ҳатто муборак Ҳаж сафарларида борган ватандошларимизнинг бари миллий камзул кийиб юриши уларнинг айнан Ўзбекистондан эканини далиллаб туриш билан бирга атлас-у адрас миллий ифтихор рамзи эканини ҳам кўрсатаёттир. Бу эса дилдаги ифтихоримизни янада юксаклатади. Мамлакатимиздаги кўпплаб ўқув масканлари бу эзгу анъанани муносиб қаршилаб, ўқувчи ва талабалар-

ёхуд аёлларнинг кийиниш ва пардоз маданияти борасида айрим мулоҳазалар

юз кўринишига киритилган жиддий "янгилик" ёши эллик бешлар атрофидаги аёлни асл қиёфасидан тамомила айирган, деса ҳам бўлади. Устига устак бу либос ва пардоз ичида у қандайдир ўнғайсизланарди, худди ортиқча юкни кўтариб олгандай. Беш-олпита набирали қизини мана бу ҳолатда кўриб, ёши саксонга яқинлашган отахону онахоннинг диллари хуфтон бўлиб ўтиришибди, ҳатто набираларининг тўйи ҳам татимаяпти-я!

Бу дилхираликнинг сабабчилари ким? Тўйбоши масъулияти масаласига яна қайтамиз. Аммо, мижозига тўғри танлов қила олмаган, аспиятнинг қимматини кўрсатиб бера олмаган мутахассисларнинг елкасида ҳам қанчалик айбдорлик юки бор?

"Менинг фикримча, вазирамиз хотин-қизларимизнинг ташқи кўринишини бутунлай ўзгартириш эмас, уларнинг табиий гўзалликларига бироз ургу бериб, уни энгил бойитишдир.

Ҳа, ўз ишига танқидий ёндашадиган, миллий, қадриятларимизни улуғлаган пардоз ва либос мутахассисларининг борлиги ўзбек аёлларининг кийиниш ва пардоз маданиятининг ўсиб боришига катта умид бор, дегани.

Яна тўйхона ичидаман. Тўйга келган меҳмонларга бироз кўз югуртириб, улар орасидан бамаъни кўринишда, ёшига муносиб тарзда тикилган миллий либос ёки гулсиз табиий матоли кўйлақ устидан энгил адрас камзул кийган, бошида миллий нақшларимиз ифода толган рўмоли ўроғлиқ онахонларни излаб топдим ва беихтиёр "Ҳайрият-ей!", деб юбордим. Улар ўзларини жуда қулай ҳис этишарди.

"Зўра уриниб қилаётган тўйимда ясанмасам, қачон ясанаман!" дегувчиларнинг сўзида ҳам ҳақиқат бор. Тўғри-да, тўй қилиш, айниқса, аёлларимиз учун "битта мулла, уч сўм пул" билан битадиган иш эмас, бунинг қанча-қанча эркаклар сезиб-сезмайдиган тарадудлари бор. Сабри-ю, сазй-ҳаракатига қойил деймиз, бироқ, энг муҳим кун келганда, энг муҳим масала бўлган кийим танлаш ва пардоз муаммоси кўндаланг турганда, оқила хотин-қизларимиз бироз сусткашлик ва дидсизлик қилмаяптиларми? Улар бундай кутлугъ тантананда асл гўзалликларини табиий равишда бойитадиган, ҳам бежирим ва бетакрор, ҳам соғлиқ учун мақбул, муҳими, нархи ҳам халқона бўлган матоларимиздан кийиб, бошда ипак рўмолни ҳилпиратиб,

дўппилар кийдириб, сочларини "Ойда кулоч, кунда тутам" деб ўриб қўйган онахонларимизнинг ақл-фаросатига тасаннолар дегингиз келади. Мана бунини чинакам миллий ғурур, ўзлигимизга садоқат, қолаверса, ўзига ҳурмат, Ватанга муҳаббат деса бўлади.

Аслида, либос сизни эмас, сиз либосни гўзаллаштираёсиз, унинг баҳосини, қадрини кўтаргүвчи ҳам ўзингиз. Нодирабегимнинг аслзодаликдан, ўз ўрнида камтарликдан нишон шойи либоси, Кумушбиби бошда тутган тиллақош, Лутфихоним эғнидаги атлас қўйлакка ҳамроҳ камзул худди ўз соҳибасидай азиз, улардай қадрдон.

Қадриятларимиз тимсоли — миллий деталлар даврлар оша янги замонга юз тутаяпти, ўзининг муносиб соҳибаларини кутаяпти. Шу эл яратган мўъжиза саналимиш миллий матоларнинг такрорланмас жилвалари, гулу нақшларига дунё ҳайратда, ҳавасда. Аввало, бу гўзаллик, бу нафосат шу элнинг қизи, шу миллатнинг аёлига аталган, кейин бошқаларга! Сиз жазм айланг, миллий ўзликини ҳар дам намоишчиси бўлишга ва бунга тоабда ҳақлисиз. Зеро, миллатнинг пок орзулари каби ранг-баранг матоларимиз моҳир ҳунарманд кўлида яралиб, айнан сизга насиб этишни, тану жонингизни яйратиб, руҳингизга қувват беришни қанчалик истаиди-я! Қолаверса, қошу қабоқнинг қадимий қадрдони ўсманнинг ҳам жони ҳалак. Маърифатпарвар адибимиз Чўлпон таъбир қилганидек, "мулоим кўлларда ивиб, сувга айлангандан кейин гўзал кўзларнинг супасида ёнбошлашни" жуда яхши кўрган бу кўкатни ҳам тез-тез муродиға етказиб туринг.

Дилнавоз ХАТАМОВА

Юксак эътироф — Зулфия номидаги Давлат мукофоти ҳар йили юзлаб иқтидорли қизларни кашф қилади. Қувонарлиси, фарғоналик совриндорлар ҳам фаоллиги, изланувчанлиги, эзгу ислохотлардаги иштироки билан ўз сафдошларига ҳар томонлама намуна бўлиб келмоқдалар.

2000 йилда Дилфуза Содиқова, 2005 йилда Наргиза Охунова, 2007 йилда Нилуфар Абдуғаниева, 2009 йилда Дилноза Каттахонава, 2010 йилда Шаҳноза Давлатова, 2012 йилда Камола Раҳмонова, 2015 йилда Сарвиноз Саидхужаева сингари Зулфияхоним издошлари Фарғона замида униб-ўсган иқтидорли қизларнинг фан, таълим, санъат, спорт соҳаларидаги салоҳиятини намойиш этишмоқда.

ЭЪТИРОФДАН ЭЪТИРОФГАЧА

Зулфия номидаги Давлат мукофоти таъсис этилганидан сўнг унинг илк совриндорлари сафида марғилонлик Дилфуза Содиқова ҳам бор эди. Дилфуза ўша кезлардаёқ: "Мукофот менинг бугунча эришган ютуқларим учун эмас, эртага эришажак муваффақиятларим учун берилди!" деган қатъий иқдор билан изланишга киришди. Ўтган йиллар давомида Марғилон шаҳридаги 1-ИДУМда инглиз тили фани ўқитувчиси, изланувчан педагог сифатида ном қозонди. Таълим соҳасидаги янгилик ва ислохотлардан унумли фойдаланиши натижасида ўқувчилари фан олимпиадалари, "Билимлар беллашуви"да кучлилар сафидан ўрин олиб келишмоқда. Мамлакатимизда чет тилларни ўрганиш тизимига кўрсатилган алоҳида эътибор Дилфуза Содиқовага ҳам ўзгача куч берди. Таълим муассасаларида инглиз тили фанини ўқитишнинг самарадор усулларига оид илмий мақолалари республика илмий-амалий конференциялари тўпламларида чоп этилди.

Қувонарлиси, ўз-ўзига қўйилган қатъий талаб, эътирофларга муносиблик йўлидаги кураш, изланувчанлик Дилфуза Содиқованинг ҳаётида яна бир эзгу эътирофга туташ келди. 2016 йилда у "Мустақиллиқнинг 25 йиллиги" кўкрак нишони билан тақдирланди.

ХҲҚАНДИ ЛАТИФ ЭЪЗОЗИ,

ПОЙТАХТИ АЗИМ МЕҲРИ

Юртга буюк даҳоларни берган

Дилбар илми дугоналар

ёхуд Зулфияхонимнинг фарғоналик қизлари ҳақида

Қўқон заминининг мустақилликка тенгдош қизи — Дилноза Каттахоновани ҳам юксак меҳр ва эътибор билан улғайтирди, илм олишига, ижодий изланишларига йўл очди. Шеърга, таржималарга қизиқиш унинг рус ва инглиз тилларини пухта ўрганишга бўлган иштиёқини оширди. Ёш ижодкорнинг ҳар учала тилда ёзган шеърлари, мақолалари адабий давраларда, илмий-амалий анжуманларда олинган сабоқлар асосида сайқалланди ва таълим йўналишидаги изланишлари Зулфия номидаги Давлат мукофотида лойиқ кўрилди.

2010-2014 йиллари ЎЗМУ хорижий филология факультетиде таҳсил олган Дилноза инглиз тилшунослиги бўйича илмий тадқиқотларга киришди. 25дан ортиқ илмий мақола ва тезислари Россия ва Украина ҳамда республикамизнинг илмий нашрларида эълон қилинди. 2013-2014 ўқув йили учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендиясини кўлга киритгач, ёш олима таҳсилни магистратура босқичида имтиёзли давом эттирди.

Иқтидори, ташаббускорлиги ва ўзига бўлган юксак ишончи Дилноза Катта-

хонувани Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси нодавлат нотижорат ташиклотлар фаолиятини мувофиқлаштириш гуруҳининг етакчи мутахассиси даражасига олиб чиқди.

Хўқанди латифнинг эъзози билан истеъдодини чархлаган Дилноза бугун пойтахти азимнинг меҳри, давлатимизнинг ишончидан куч олиб, меҳнат қилмоқда.

ДУНЁ АРЕНАСИДАГИ ДИНАРА

Зулфияхонимнинг қувасойлик издоши, тазкван-до бўйича жаҳон чемпиони Динара Мамадибрагимова Германия, Миср, Корея, Индонезия, Хитой, Россия сингари мамлакатларнинг улкан спорт кошоналарида, нуфузли мусобақаларда ғолибликка эришиб, Ўзбекистон номини муносиб улуғлади.

Зулфия қизлари

2014 йилда маданият йўналиши бўйича Зулфия номидаги Давлат мукофотида сазовор бўлди. Эътирофдан руҳ олган ёш спортчи ўзининг халқаро миқёсдаги галабалари салмоғини ошириб, шу йили халқаро тоифадаги спорт устаси унвонига эришди. Фарғонада ўтган "Универсиада-2016" мусобақаларида қумуш медални кўлга киритди.

Айни дамда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти талабаси. Профессional услуб, бақувват руҳ ва жисм, енгилмас ирода, соғлом дунёқараш — унинг куч манбаи. Опаси танлаган йўлдан бориб, ҳозирда Чирчиқ

олимпия заҳиралари коллежиде таҳсил олаётган сингилларининг мангали ҳам унингдек галабалар суруридан порласа, не бахт.

Бугун обод элнинг озод қизлари эришган марралар, адабиёт, санъат, маданият, таълим ва илм-фан соҳаларида улар забт этаётган чўққилар истиқлол фарзандларининг ёруғ истиқболидан дарак бераётди.

Мухтасар айтганда, Дилфуза, Дилноза ва Динара каби Зулфияхонимнинг фарғоналик қизлари — дилбар дилли дугоналаримнинг она халқига айтар сўзлари бисёр, забт этажак марралари, парвозлари баланд, истиқболлари эса Ватанимиз иқболига туташди.

ДИЛНАВОЗ ҚҮЛДОШЕВА,

Зулфия номидаги Давлат

мукофоти совриндори

ТАРОЗИНГИЗ ТЎҒРИМИ, ТЕРМИНАЛИНГИЗ ИШЛАЙДИМИ?

Бозорга катта-кичик, бой-камбағал эркак-аёл ҳамманинг йўли тушади. Одамлар эҳтиёжлари юзасидан бир-бири билан муомала қиларкан, айримлар гирромлик домига олинаятганини билса ҳам нақд фойдани деб, охи-ратни унутадилар.

Бир сафар телефон дўконлари ора-лаб, ўзимизга маъқул аппаратни 130 минг сўмга савдолашганимизда, "Терминал йўқ, нақд пулга савдо қиламиз", дейишди. Афсус билан қайтаётган эдик, ортимиздан: "Пластикда 180 минг сўм бўлади. Ола кетин", дея чақиритди. Иккиланиб ортга қайтдим-да: "Терминал бор экану, нега йўқ, деб харидорни чўчитасан", дедим ҳазил аралаш...

Яна бир мисол, ишдан қайтишда икки кило олма харид қилдим. Вазни енгил туюлган, сотувчидан тарозингиз тўғрими, деб сўрадим. У: "Ҳа, тўғри", дея ишончли бош ирғади. Уч-тўрт кадам нарига ўтиб хурмо олдим. Харидорларнинг айримлари олган нарсаларини хурмо сотувчининг тарозисида қайта тортиб кўришадиганди. Мен ҳам олмамни тарозига қўйиб беришини сўрадим. Тўрт юз эллик грамм кам

чиққанини олма сотувчи ҳам эшитиб турарди. У негадир аччиқланиб, беш-олти дон олманни сумкамга солди. Мен эса ортиғи керакмас, дея тарозига қўйишни талаб қилдим.

Ажабо, бугун "Терминал-лингиз ишлайдими;

тарозингиз тўғрими?", деб савол бериш харидор учун одатий ҳолга айланди. Бу саволни ҳақорат билиб, тарозисини қайта-қайта текширишга уринадиган тижоратчилар ҳам бор, албатта. Аммо харидорларнинг норози гап-сўзларига ҳозиржавоб бўлган савдо ходимларининг бозори чаққон.

Телефон сотувчи каби дангалини айтиш алдаб, фориб қилишдан кўра яхши, деб ўйлайман, баъзан. Гоҳида сотувдаги мол ўз таннарихидан икки-уч баравар қиммат сотилаётганидан дилингиз огрийди.

Дин ва оила

Харид қилар экан, деб устига ҳаддан зиёд нарх қўйиш ҳам хатодир. Халқимиз, инсоф сари барака, деб бежиз айтмаган. Фойдамиз кўп бўлмасин, аммо топганларимиз ҳалол, баракали бўлгани яхши эмасми?

Ибн Аббос (розийаллоху анху) айтадилар: "Аллоҳ таоло ноҳақ, ёлғон касам билан биродарининг молини ўзиники қилиб олишдан қайтарди. Бировнинг ҳақини ейиш икки хил бўлади: зулм орқали — тортиб олиш, хиёнат, ўғирлик; ҳазил ва ўйин орқали — қимор ва бошқа шунга ўхшаш бекорчи эрмаклар".

Аллоҳ таоло: "Мол(-мулк)ларингизни ўрталарингизда ботил (йўллар) билан емангиз!" (Бақара, 188), дея марҳамат қилади. Имом Қуртубий оятдаги "ботил йўл билан емаслик"ка харомнинг барча турлари: қимор, алдамчилик, харом нарсаларни сотиб, харом касб қилиб мол, бойлик топиш ва бошқа шу қабилир киради, деганлар.

Абдувоҳид ЎРОЗОВ,

"Мовароуннаҳр" нашриёти ходими,

"Пулемас ота" жоме масжиди имом-ноиб

ҚАЙНОНАЛИ ҚАЙНОНАЛАР

Ўзбекона тамоилда “Бахтиёр оила” деган ибора ишлатилганда кўз олдимизда энг аввало, нигоҳлари синчков, сўзлари бурро, рўзгор тутумида тadbирли қайнона гадаланади. Чунки эр-хотиннинг меҳр-муҳаббати давомли бўлиши, рўзгорнинг оғир-енгилига келинчакнинг кўнигиб кетиши ва икки бегона кўтбнинг бир тану бир жонга айланиши унинг тadbиркорлигига боғлиқ.

Оилада масъулият асосан аёл кишига тушса, қайнонали келинчак учун бу юк икки хисса ортироқ бўлади. Зотан, у ўзини зийрак нигоҳ кузатаётгани, таҳлил қилаётганини ҳис этиб туради доим. Ҳар қадами уйлаб босиши, ҳар бир сўзини минг чиғирикдан ўтказиб, сўнг тилига чиқариши, ҳар бир юмушини астойдил меҳр-муҳаббат билан бажариши керак. Шунингдек, қайнонали қайнонага ҳам осон эмас. Унинг биргина ҳаракати “Сиз менга яхши қайнона бўлмагансиз”, деган таънали маънода қайнонасининг кўнглини қавартириши ёки аксинча, қайсидир тутуми билан қайнонасининг: “Эҳ, келинимдан яхши қайнона чиқмади-я”, деган эътирозига сабаб бўлиши мумкин. Шунинг учун қайнонали қайноналининг масъулияти ҳам анча оғир.

Маликаҳон Сотволдиева 1961 йили Фарғона вилояти Қўқон шаҳрида туғилган. Қатор йиллар ўқитувчи, мактаб директори вазифаларида ишлаган. Аини пайтда пенсияда. Турмуш ўртоғи Шўҳратжон

Қодиров билан бирга 4 фарзандни дунёга келтириб, тарбиялаб, ўқитиб, эл қорига ярайдиган қилиб вояга етказди. Олти нафар набираси бор.

— Қайнонам Соҳирахон ая мактабда ўқитувчи эдилар, — дейди у. — Олий ўқув юртини тамомлаб, улар ишлайдиган мактабга ишга келганимда, мени кўз остига олиб қўйган экан. Бошқа ишга ўтиб кетганимдан кейин ҳам излаб бориб, келин қилди. Ёшлигимда жуда эрка эдим. Уй-рўзгор ишлари келинойиларимдан ортмас, жамоатчи, аълочи талаба бўлганим учун фикру ёдим ўқиб билан бўлиб, ош дамлашни айтмаганда умуман, рўзгор ишини эпполмасдим. Қайнонам кўнглимга тегмасдан, меҳр билан ҳамма ишни ўргатган. Аям нафақат уй тутишу рўзгор юртиш, балки ўқитувчилик касбида ҳам устозлар менга. Аям билан ҳамсухбат бўлган инсон уларни чин дилдан яхши кўриб қолади. Атрофдагилардан яхшилиқни, ўғитларини аямайди. Каттаю кичикнинг ҳурматини жойига қўйиб муомала қилади. Ҳамма қайноналар қайнонамга ўхшаган тadbирли, бағрикенг аёл бўлса, оилавий низолар, қўйди-қийдилар бўлмасди. Қиз чиқариш, келин танлашда ҳам қайнонамнинг маслаҳатларига қулоқ тутганман. Уларнинг йўл-йўриги билан оиламизга ҳар томонлама муносиб, маънавиятли, ўғил-қизини зиёли

Оилам — олтин қўрғоним

қилиб тарбиялаган инсонлар билан қуда бўлганман. Шу билан бирга ўғилларимнинг кўнглига ёқадиغان қизларни келин қилганман. Чунки муҳаббатда, кўнглида гап кўп. Инсон турмуш ўртоғини севиб, қадрласагина турмуш машаққатларини енгиш учун ўзида куч топади. Қудаларимиз билан иноқмиз. Дўстлар ҳавасланганда қайнонамдан миннатдор бўламан.

Ойдонахон Кенжаева 1962 йили Андижон вилоятида туғилган. Ўттиз олти йил давомида мактабда она тили ва адабиёт фанидан дарс берган, аини пайтда пенсияда:

— Етти ўғил, бир қизни вояга етказиб,

келини учун тайёр кўргазма. Келин қайнонасиндан қандай иззат, ибрат олса, келгусида шундай муносабат кўради. Ёш, укувсиз ҳадиксираб қадам босадиган қизни рўзгориға мослаштириш, яхши келинга айлантириш қайнонанинг қўлида. Ёшлар хато қилмайди аслида, улар сиз босган эгри изга қадам қўяди, холос. Демак, ёшларнинг хатосини жар солиб, ҳамма ёққа овоза қилишдан олдин, биз катталар ўзимизни, феъл-атворимизни тузатишимиз керак, деб ўйлайман. Кузатишларим натижасида амин бўлдимки, уйда кексаси бор хонадонда тинчлик, иноқлик ҳукм суради, барака ва тўқинлик бўлади...

Қиз — ота-онаси уйда меҳмон. Чиройли ниятлар билан уза-тилдими, ўзга уйнинг қонун-қоидаларини ўзлаштириши ва унга роя қилиши керак. Саодатли аёл бўлиш учун бундан бошқа йўл ҳам, чора ҳам йўқ. Қайноналаримиз эса ОНА эканини, улар учун ўғиллари, фарзандлари нечоғли

азиз бўлса, келин ҳам бировнинг дилбанди, энг муҳими, шириндан-шаркар набираларининг бўлажак онаси эканини ҳис қилиб турса ва унга яхши ишларда ибрат, ўрнак бўлса, оила муҳити барқарорлашиб бораверади. Бир-бирига меҳрибон, ҳурмат-иззатли, қадр-қўimmat тушунчаларини устувор қўйган оилаларда соғлом, комил ва маънавиятли болалар камол топади.

Умида АДIZОВА

ИККИ АСР ШОҲИДИ

Нуроний отахон ва онахонлар бор хонадонларнинг файзи-баракаси бошқача. Уларга “уйнинг кулф-калити”, деган таъриф бежиз берилмаган. Қариси бор уйга киришдан аввал, ҳар бир келувчи у қўшни бўладими, бегонами ўзига, хулқи-одобиға, айтар сўзига бир қур назар ташлайди. Сўнг эшик қоқади. Чунки бундай хонадонда яшовчилар инсон қадрини, меҳр-оқибатни ҳамма нарсадан устун қўйишади.

Тошкент вилояти Бўка туманида истиқомат қилувчи Ашуровлар оиласи ҳам ана шундай аҳил-иноқ хонадонлардан бири. Оиланинг дуоғўй фариштаси — Лутфихон ая Ашурова бу йил тўқсон олти баҳорни қаршилади. Онахон турмуш ўртоғи Жалил ота Ашуров билан саккиз фарзандни дунёга келтириб, эл қорига камарбаста қилиб тарбиялади. Бугун ўғил-қизларнинг бари эл хизматиде. Катталари аллақачон пенсия ёшига етиб, ҳузур-ҳаловатда умр кечиришмоқда.

— Эллик икки невара, ўттиз невара-келин, тўқсон олти чеварам бор, — дейди ая шукроналик билан. — Фарзандларим ва невараларимнинг хизмати билан 2013 йили муборак ҳаж зиёратиде бўлдим. Илоҳим, умридан барака топишин, ҳаётда неки эзгу мақсад бўлса, фарзандларим сабабли эришдим. Чолим раҳматли ўтиб кетганига ўттиз йил бўлди. Афсус, кексалар роҳат-фароғатда, эътибор-эъзозда яшайдиган, ҳаж зиёратларига хотиржам бориб қайтадиган шундай саодатли кунларни улар кўролмади.

Юз билан юзлашганлар

Турмуш қурганимизда бир қиз, икки-уч кўрпача, ўзимизга зўрга етадиган қозон-товоғимиз бор эди. Уруш давринимиз, очарчилик, қаҳатчиликни ҳам кўрдик, болам. Бугун тўқчилик, серобчилик замониде ўзимни худди эртаққа тушиб қолгандай ҳис қиламан.

Баланд, қўшқавадли уйларда яшаб, чиройли машиналар ҳайдаб юрган невараларимни кўриб, қувончдан кўзимга ёш келади-де, айланай. Илоҳим, бу омонлигу сероблик замонимизга кўз тегмасин. Ҳаётингиз бундан ҳам яхши бўлсин. Сизлар ҳам бизга ўхшаб қариб, кексайиб неварачевара, эвараларнинг эъзозиде яшаб юринглр...

Онахон меҳр ва самимият билан узоқ дуо қилдилар. Икки асрлик тарихнинг тирик гувоҳи моможонни яна суҳбатга тортишга уринамиз. Аммо улар негадир ўтган кунларини эслашни хоҳламадилар. Олис ўтмишдаги машаққат, уруш азоби, пахта даласиде ўтган умрни эслаш, изтиробдан қолган яралари тирналашини истамагандилар, эҳтимол.

Биз эса ҳаммаси йиғилганда тўйхонага айланадиган хонадон аъзоларининг ўзаро меҳр-муҳаббатига ҳавас билан бодик. Бу аҳил-иноқлик бежиз эмас. Чунки уларни момонинг меҳр нури иситиб, ақл чироғи кўнглиларини ёритиб турибди.

Ифтихор СИДДИҚОВ

Қайнонам невараларини суконтириш учун уларга тез-тез совғалар улашади. Бувисининг меҳрибонлигига жавобан қизим ҳам уни хурсанд қилгиси келибди. “Ойи, 8-март байрамига бувижонимга нима совға қилсам, экан?” деб маслаҳат сўради. Она-бола ўйлаб кўрсақ, бувижонисининг ҳамма нарсаси етарли. “Яқинда кўзойнақлари синиб қолганди. Газета-журнал ўқишга қийналяптилар. Янги кўзойнақ олиб берсаммикан”, деди қизим. Бу фикр менга ҳам маъкул бўлди. Шу кундан бошлаб у бувисига совға олиш учун пул йиғишга киришди.

БЕБАҲО БОЙЛИГИМИЗ

Қизимнинг бу ишини қариб, бир танишимнинг хикояси ёдимга тушди.

“Ишхонада ёшгина ҳамкасбим турмуш ўртоғига туғилган куниде нима совға қилиш ҳақиде аёллардан маслаҳат сўради. Кимдир атир, кимдир чиройли сумка десе, бошқа биров пулини бериб қўяқолинг, деб маслаҳат берди. Йигит эса аёлини жуда-жуда хурсанд қилгиси келар, уни чин юракдан севиши ҳар бир ҳаракатидан сезилиб турарди. Шу боис дўстларидан қарз олиб, аёлига тилло узук совға қилди. Бундай эътибор қайси аёлга ёқмайди, дейсиз?”

Кўп ўтмай, ўша йигит онасининг туғилган кунини яқинлашганини айтди. У кутган кун келганида эса йигитнинг аёли қайнонасига арзонроқ совға олишини тайинлаб, уч марта кўнгиноқ қилди ва пулни тежаш ҳақиде қайта-қайта ўқирди. Хонада икки-уч нафар одам бўлгани учун ҳамкасбим аёлининг талабига қарши эътироз билдира олмади. Фақат унинг боши эгилди...

Оналаримиз энг азиз ва бебаҳо бойлигимиздир. Уларга қанча совға-салом кўтариб бориб, йўқласак ҳам оз. Аммо улар бизнинг дийдоримиздан бошқа нарсани сўрамайдилар. Уларнинг кўнглига қарайлик, азизлар.

Гўзалхон ҲОЗИЕВА

Бувайда туманидаги 7-сонли МТМ мудираси

САЛОМАТЛИК — ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИШГА БОҒЛИҚ

Инсон умри давомида соғ-саломат, бақувват бўлиши учун болаликдан тўғри овқатланиши керак. Бола ёшлигидан фойдали озиқлантирилса, соғлом ва баркамол бўлиб ўсади. Бу борада масъулият аввало, ота-онага тушади. Уларнинг ўзи тўғри овқатланиш қоидаларига риоя қилишлари керак.

ТАОМНОМА ХИЛМА-ХИЛ БЎЛСИН!

Болалар таомномаси витаминларга бой, табиий маҳсулотлардан иборат бўлиши зарур. Ўсаётган бола учун мева-сабзавотлар, кўкатлар, сут маҳсулотлари, балиқ, парранда ва ҳайвонлар гўштлари, ўсимлик ёғлари айниқса, жуда муҳим. Бола витаминларни табиий маҳсулотлар орқали қабул қилса, сунъий равишда махсус бойитилган озиқ-овқатларга зарурат йўқолади.

Бола организми осон кўникувчан бўлади. Шунинг учун уни бир хил овқатга ўрганиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Болани фақат мева-сабзавотлар ёки фақат гўшт ва оқсилга бой бўлган "бақувват" таомлар билан овқатлантириш мумкин эмас. Сут фойдали албатта, аммо овқат рационига бошқа маҳсулотларни киритмасангиз, унинг организмида озиқлантирувчи моддалар, витаминлар, микроэлементлар, ёғ кислоталари етишмовчилиги муаммоси кузатилади.

Болада таъм билиш хусусияти тўғри ривожланиши учун овқатни кам-камдан беринг. Шунда сиз унда муайян таъмга, яъни шўр, аччиқ ёки ширинликка майл пайдо бўлишининг олдини олган бўласиз.

БОЛА ТАОМНОМАСИ

Таомномани шундай тузингки, унда фақат иссиқ ёки совуқ овқатлар бўлмасин. Овқатланиш жадвали тахминан куйидагича бўлиши керак:

* Нонушта — сарёғ ва пишлоқ билан нон, қайнатиб пиширилган гўшт бўлаги, бир стакан илиқ сут.

Фойдали жиҳатлари: Бола организми А, В, В1, В2 витаминлари, оксил, кальций, мис, фосфор моддалари билан таъминланади.

* Иккинчи нонушта организми С витамини билан таъминлайдиган мевалар ва шарбатдан иборат бўлиши лозим.

* Тушлик — иссиқ овқат, картошка, сабзавотлар ва гўшт ёки балиқ гўшти ҳамда бирор хил салат.

Фойдали жиҳатлари: Организм темир, рух, йод, оксил моддалари, фойий кислотасини яхши ҳазм қилади ва В1, В6, С витаминларига тўйинади.

* Кечки овқат — тахминан нонуштадаги каби.

ДАСТУРХОННИ ТЎҒРИ БЕЗАШ

Боланинг тўғри овқатланишида дастурхон атрофидаги шароит ҳам муҳим рол ўйнайди. Улар чиройли ва ранг-баранг нарсаларни ёқтиришади. Шунинг учун дастурхонни тузашга ҳам катта эътибор бериш, овқатланаётган пайтда болани яхши одатларга ўргатиш зарур. Нонушта ва кечки овқатни, иложи бўлса тушликни ҳам оила билан бирга бир дастурхон атрофида қилгани маъқул. Овқат тайёрлаётганда ош тузи ўрнига кўпроқ хуштаъм гёйхлар ва аччиқ бўлмаган зираворлардан фойдаланган яхши.

Баъзи мутахассислар болаларни ёшига қараб овқатлантириш бўйича махсус жадвалларни тавсия этишади. Фақат жадвалга қараб овқатлантириш унчалик шартмас. Ҳар бир бола организми ўзига хос бўлиб, овқатга нисбатан эҳтиёжи ҳам ҳар хил бўлади.

ИШТАҲАСИЗЛИК КУЗАТИЛСА...

Ҳар бир она фарзанди қанча овқат истеъмол қилишини яхши билади. Бироқ баъзан боланинг иштаҳаси йўқолиши ёки аксинча, иштаҳаси очилиб кетиши мумкин. Бу ҳолат узоққа чўзилмаса, хавотир олманг. Аммо иштаҳасизлик узоққа чўзилса, дарҳол шифокор билан маслаҳатлашиб, керакли чораларни қўриш, кичкинтойнинг овқатланиш тартибини мувозанатга солишга тўғри келади.

Кичик ёшдаги болаларда суюқликка талаб анча кўп бўлади. Соғлом бола иссиқ кунларда ёки жисмоний машғулотлар пайтида одатдагидан кўра икки барабар кўпроқ сув ичади. Бундай пайтларда фақат оддий тоза сув истеъмол қилган маъқул. Ўтлар ёки мевалардан тайёрланган қандсиз чой, тенг миқдорда сув аралаштирилган табиий шарбатларни берса ҳам бўлади. Газли минерал сув, ситро, кола каби ичимликлар тавсия этилмайди. Бундай ичимликлар ташналикдан халос этмайди ва организмда қанд миқдорини кўпайтириб юборади.

СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ

Сут маҳсулотлари болани кальций, фосфор, оксил моддалари ва А1, В1, В2 витаминлари билан таъминлайди. Дўкондан сут олаётганингизда ёғлилиги 3,5 фоизли бўлган (ёғлилик маҳсулотда А ва D витаминлари мавжудлигини кўрсатади) сутни танлаган маъқул. Йогуртни витаминлар билан бойитишингиз мумкин. Бунинг учун йогуртга янги узилган меваларни майдалаб аралаштиринг. Дўконда сотиладиган йогуртларда қанд моддаси мавжуд.

Баъзида болалар сут маҳсулотларини ёқтирмаслиги ҳам кузатилади, бу ҳолда пишлоқ ва творог унга муқобил вариант бўлиши мумкин.

БАЛИҚ МАҲСУЛОТЛАРИ

Балиқ организми йод билан таъминловчи тенгсиз маҳсулот.

Пикша, треска ёки лосось балиқлари жуда фойдали.

Шунинг учун ҳафтада бир марта фарзандингиз балиқ

истеъмол қилгани маъқул.

ГЎШТ МАҲСУЛОТЛАРИ

Болага маълум миқдорда гўшт бериш зарур. Чунки гўшт маҳсулоти организмда темир моддасининг яхши ҳазм бўлишига ёрдам беради, айниқса, мол жигари. Қайнатиб, димлаб ёки тоблаб пишириб бериш мумкин. Қовурилганнинг фойдаси йўқ.

МЕВА ВА САБЗАВОТЛАР

Янги мева ва сабзавотлар ёки уларнинг музлатилгани микроэлементларга жуда бой. Уларни қайнатиб, буглаб ёки шундай ҳолича истеъмол қилиш мумкин. Консерваларда соғлиқ учун зарур бўлган моддалар бўлмайди. Меваларни мавсумга қараб, ўзингиз яшайдиган жойда ўсадиганини танланг. Хориждан олиб келинадиган меваларни ёш болалар, айниқса чақалоқларга едиришда эҳтиёт бўлинг. Чунки бошқа табиат муҳитида ўсган ва етилган мева болада ичкалар фаол-ятининг бузилишига сабаб бўлади ва ичини дам қилади.

ЁҒЛАРНИНГ ФОЙДАСИ

Бола овқатидан ёғларни бутунлай чиқариб ташлаш ҳам мақсадга мувофиқ эмас. Яхшиси, колбаса, шоколад ва печеньеда "яширин" ёғлардан қонган маъқул. Сарёғ ва ўсимлик мойи жуда фойдали, аммо уларни чекланган миқдорда истеъмол қилиш керак.

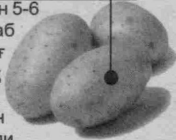
НОН — ДАСТУРХОН КЎРКИ

Нон ва ун маҳсулотлари бола организмни углеводлар, минерал моддалар ва витаминлар билан таъминлайди. Шаккар қўшиб пиширилган турли пишириқлардан кўра оддий нонни танлаган мақсадга мувофиқ. Эркатоингиз учун ўзингиз турли пишириқлар ва қулчалар ёпиб берсангиз яна яхши.

КАРТОШКА

Ҳафта мобайнида болага тахминан 5-6 марта картошкали ёғлиқлар тайёрлаб бериш лозим. Масалан, сут ва сарёғ қўшилган пюре, картошканинг озроқ ёғ ва кўкатлар билан қайнатилиши, балиқ, гўшт ёки сабзавотлар билан духовкада пиширилгани жуда фойдали. Чипслар ва ўта қизartiриб қовурилган картошкалар тавсия этилмайди. Болалар учун картошка гуруч ва макрон маҳсулотларидан ҳам фойдалироқ ҳисобланади.

ШИРИНЛИКЛАР

Болалар ширинликни жуда яхши кўришади. Уни ширинликлардан буткул маҳрум қилиш керакмас. Шоколад, конфетлар, қандолат маҳсулотларида юқорида санаб ўтилган маҳсулотлардаги каби фойдали моддалар йўқ. Агар ширинликлар ақл билан бола таомномасига киритилса, зарар келтирмайди. Шунчаки унга камроқ миқдорда ва овқатланиб бўлганидан кейингина ширинлик беришга ҳаракат қилинг.

Умида тайёрлади.

ЁЛЛАНМА ИШЧИ: ЭЪТИРОЗЛАР ВА ХУКУКИЙ АСОС

Акс-садо

Газетанинг 9-сонида "Официант аёллар нимадан норози?" сарлавхали мақола чоп этилгач, тахририятимизга кўплаб юртдошларимиздан фикр-мулоҳазалар битилган мактублар келмоқда, кўнгироқлар бўлмоқда.

ҚАДРИГА ЙИГЛАЙДИГАНЛАР КЎП

Мақолани ўқиб, оддий касб эгаларининг тили учиди, қалби тубида турган муаммоларни қаламга олган Умида Адизовадан миннатдор бўлдим.

Мен ҳам хусусий фирмаларнинг бирида ишлардим. Саломатлигим яхши эмас. Тез-тез даволаниб турмасам бўлмайди. Шу сабабдан пойтахтга келиб, тинчув чехига ишга кирдим. Тикадиган маҳсулотимизга қараб, ҳар ой 500 мингдан 800 минг сўмгача маош берилиши айтилган эди. Бир ярим йил ишладим, тўрт юз-тўрт юз эллик минг сўмдан ортиқ маош олмадим. Байрам-ҳайитларда ҳам ишчилар моддий рағбатлантирилмайди.

Бетоб бўлиб, бир ой ишга чиқолмадим. Дори-дармонга ёрдам сўраб мурожаат қилгандим, цех эгаси имконияти йўқлигини айтди. Жуда дилим оғриди. "Қорнимга эмас, қадримга йиғлайман", деган гап маънисини ўша кунларда англадим. Икки ойлик иш ҳақимни беришмаганди. Қишлоққа қайтаётганимда сўрасам: "Сиз кетаверинга, маҳсулотлар сотилса, пулнингизни ўзимиз юборамиз", деб кузатишди. Меҳнат шартномаси тузмагандим. Мана, олти ойдан бери ўша икки ойлик маошимдан дарак йўқ. Кўнгироқларимга жавоб беришмаяпти. Иш ҳақимни ололмаслигим аниқ.

Бундай одамлар биров келиб суриштирса: "Албатта, қонуний ишлаймиз, ҳаммаси рисоладагидай бўлади", деб жавоб беришади. Аслида эса ўзлари хоҳлаганича йўл туташади. Меҳнат шартномаси тузмоқчи бўлганларни ишга олишмайди. Тикувчиликда иш тополмай, шаҳарда официантлик қилишга ҳам мажбур бўлганман. Емакхона эгалари меҳнат шартномаси, меҳнат дафтарчаси деган нарсалардан оғиз очишмайди.

Аммо барибир яхшиликдан умид қилиш керак. Балки мақолани ўқиб, ўшандай "ишбилармон"ларнинг ҳам виждони уйғониб қолар.

Ҳурмат билан андижонлик мухлисаниз Ш.

ТАДБИРКОР БИЛАН МУНОСАБАТЛАР

– Ёлланма ишчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари нималардан иборат?

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 31 июлдаги 219-сонли қарори билан тасдиқланган «Хусусий тадбиркорлар томонидан ходимларни ёллаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш тартиби тўғрисида»ги Низомга асосан, хусусий тадбиркор ва ёлланган ходим ўртасидаги меҳнат муносабатлари хусусий тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда меҳнат қонунчилиги билан тартибга солинади.

Унга кўра, хусусий тадбиркор ходимларнинг қонунчиликда белгиланган меҳнат ҳуқуқларига риоя этилишини таъминлаши; ходимни ёллашда (ишга қабул қилишда) ушбу Низом иловасида белгиланган шаклга мувофиқ ёзма меҳнат шартномасини тузиши белгиланган.

Меҳнат шартномаси уч нусхада тузилади, улардан биттаси хусусий тадбиркор солиқ бўйича ҳисобга олинган жойдаги давлат солиқ хизмати органига берилади, иккинчиси хусусий тадбиркорда, учинчиси эса ходимда қолади.

Ходимга хусусий тадбиркор томонидан меҳнат дафтарчаси юритилмаслиги белгиланган.

Ходимнинг меҳнат стажини

ҳисоблаш унинг учун бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига сугурта бадаллари туланганлиги тўғрисидаги маълумотлар асосида амалга оширилади.

– Кимлар ёлланма ишчи ишлатиш ҳуқуқига эга?

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 31 июлдаги 219-сонли қарори билан тасдиқланган «Хусусий тадбиркорлар томонидан ходимларни ёллаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш тартиби тўғрисида»ги Низомга асосан қуйидаги фаолият турлари билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар ходимларни ёллаш ҳуқуқига эга.

Жумладан:

1. Чакана савдо фаолияти билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар 1 нафар; (Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарори билан тасдиқланган Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатининг 1-5 бандлари)

2. Қонунчиликда белгиланган рўйхат бўйича хўнарамандчилик фаолияти билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар 3 нафар;

3. Маиший хизмат кўрсатиш фаолияти билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар (Қонунчиликда белгиланган рўйхат бўйича хўнарамандчилик фаолиятдан ташқари) 3 нафар; (Вазир-

лар Маҳкамасининг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарори билан тасдиқланган "Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхати"нинг 6-351 бандлари).

4. Фаолиятнинг бошқа турлари билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар 2 нафаргача ходимларни ёллаши мумкинлиги белгиланган. (Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарори билан тасдиқланган "Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхати"нинг 36-41, 51-59, 62, 64-66, 68-74-бандлари).

Бунда, хусусий тадбиркорлар томонидан ҳар бир ёлланган ходимлар учун:

1. Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига сугурта бадалларини ҳар ойда энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдориди;

2. Қатъий белгиланган солиқни – хусусий тадбиркор томонидан амалга оширилаётган фаолият бўйича назарда тутилган белгиланган ставканинг 30 фоизи миқдориди тўлаш мажбуриятлари юкланади.

Бунда, бир неча фаолият турлари билан шуғулланувчи хусусий тадбиркорлар, фаолиятнинг турлари сонидан қатъий назар, уч нафардан кўп бўлмаган ходимларни ёллаш ҳуқуқига эга.

**Тошкент вилояти ДСБ
Ахборот хизмати бош мутахассиси Л.Азаматова тайёрлади.**

Доно халқимизнинг: "Нафсинг бошга балодур, қай йўлларга соладур", деган гапи топиб айтилган. Ҳикмат замирида асрлар давомида ота-боболаримизнинг қаноат ҳақидаги минг йиллик ҳулосалари жам, десак адашмаган бўламиз. Аммо ораимизда шундай одамлар борки, баъзан бориға қаноат қилмай, тўри йўлдан адашишади. Ана шундайлар орасида кўпни кўрган, тушунган, олий маълумотли кишилар борлиги ачинарли.

Чилонзор тиббиёт коллежининг жисмоний тарбия фани ўқитувчиси сифатида сидқидилдан ишлаб,

НАФС ЙЎЛИ – ГУМРОҲЛИК ЙЎЛИДИР

рўзгорини ҳалол тебратиб юрган Б.Анваров (исми-шарифи ўзгартирилган)нинг бошини нафс балоси ачита бошлади.

2016 йил 24 март куни у С.Элмуродова билан Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Нурхон кўчасида жойлашган Чилонзор тиббиёт коллежиди учрашиб, унинг жияни Ж.Аҳмадовни ушбу коллежга киришиб қўйиш ваъдасини бериб, ундан 900 АҚШ доллари миқдориди пул бериши кераклигини, пуллари коллеж биносининг спорт зали ўқитувчилар хонасига тортмадаги журнал орасига қўйишни тайинлайди.

Б.Анваров ушбу пуллари олган пайтида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти Тош-

кент шаҳар бошқармаси Чилонзор туман бўлими ходимлари томонидан ушланиб, судда ўз айбига иқдор бўлди.

С.Элмуродова Қашқадарё вилоятидан келганини, жиянини шу коллежга ўқишга киритмоқчи эканини, аммо вилоятдан келганлар учун квота берилмаганини, фақатгина Тошкент шаҳрида доимий рўйхатда бўлганларгина ушбу коллежга ўқишга қабул қилинаётганини айтганда Б.Анваров унга ёрдам беришини айтади. Содда аёл бунга дарҳол ишонади, кўяди.

Шу ўринда бир савол кишини ўйлантиради. Яъни, баъзан жиноятлар аёлларнинг соддалиги ортидан содир бўлмоқда. Албатта, бу сингари жиноятларнинг олдини олиш учун улар орасида тарғибот-тушунтириш ишларини кўпроқ ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўлар эди.

**Ботир МИРҲАМИДОВ,
Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти Тошкент шаҳар бошқармаси Чилонзор туман бўлими бошлиғи**

Oil va Jamiyat
Ижтимоий-
сиёсий,
маънавий-
маърифий
газета

Обуна индекси – 176

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси,
"Болалар ва оилаларни қўллаб-
қувватлаш" ассоциацияси
(Болалар жамғармаси) ва
"Соглом авлод учун" халқаро
хайрия фонди

Бош муҳаррир: Воҳид Ўлқоминов

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент – 100000.
Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20,
Котибият: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигиди 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г – 326. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 9010. Ваҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00

Навбатчи муҳаррир: Ҳ. Мусурмонова

Навбатчи: Н. Раҳмонова

Мусахҳиҳ: С. Салдалимов

Саҳифаловчи: А. Майликов

Газета тахририят компьютер марказиди терилди ва саҳифаланди

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5